

Adam Michnik - dziennikarz, publicysta i działacz społeczny. W latach 1968-1989 jedna z głównych postaci opozycji antykomunistycznej, członek Komitetu Obrony Robotników i „Solidarności”. Uczestnik obrad Okrągłego Stołu. Współzałożyciel i redaktor naczelny „Gazety Wyborczej”.

prof. Adam Leszczyński - politolog, historyk, dziennikarz, publicysta. Członek zespołu redakcyjnego „Krytyki Politycznej”, współzałożyciel i autor tekstów na portalu OKO.press.

prof. Janusz Grzelak - psycholog, działacz „Solidarności”. Uczestnik obrad Okrągłego Stołu jako wiceprzewodniczący zespołu ds. oświaty i nauki z ramienia strony opozycyjnej. Wiceminister edukacji w rządzie Tadeusza Mazowieckiego.

prof. Janusz Reykowski - psycholog, kierownik Pracowni Psychologii Politycznej, współzałożyciel Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej. W latach 1949-1990 członek Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej, od 1988 członek Komitetu Centralnego. Z ramienia tej partii uczestniczył w Okrągłym Stołe jako przewodniczący zespołu ds. reform politycznych.

Anna Bikont - reporterka i pisarka, w latach 80. redaktorka podziemnych „Tygodnika Mazowsze” i „Solidarności”, współzałożycielka „Gazety Wyborczej”. Autorka takich pozycji jak *My z Jedwabnego* (Europejska Nagroda Książkowa, Nagroda Nike 2005), *Sendlerowa. W ukryciu* (Nagroda im. Ryszarda Kapuścińskiego). W 2018 roku wydawnictwo „Czarne” wydało napisaną przez nią wraz z Heleną Łuczyno biografię Jacka Kuronia zatytułowaną *Jacek*.

Paula Sawicka - psycholog i działaczka społeczna, w latach 70. i 80. działaczka opozycyjna. W latach 90. związana z Unią Demokratyczną i Unią Wolności. W latach 2004-2014 prezes Stowarzyszenia Otwarta Rzeczpospolita. Przyjaciółka Marka Edelmana, który ostatnie lata życia spędził w jej warszawskim mieszkaniu. Wraz z nim stworzyła książkę *I była miłość w getcie*.

Andrzej Kuroń - przedsiębiorca, społecznik. Brat Jacka Kuronia.

Grażyna Staniszevska - z wykształcenia polonistka, od 1980 roku działaczka NSZZ „Solidarność”. Uczestniczka obrad Okrągłego Stołu, jako jedyna kobieta biorąca udział w obradach plenarnych. Posłanka na Sejm kilku kadencji, przez jedną kadencję senatorka i posłanka do Parlamentu Europejskiego. Związana z Unią Europejskich Demokratów. Działaczka wielu organizacji społecznych, zwłaszcza związanych z regionem beskidzkim.

Henryk Wujec - działacz opozycji demokratycznej w latach PRL, członek Komitetu Obrony Robotników. W stanie wojennym internowany. W latach 1988-1990 sekretarz Komitetu Obywatelskiego przy przewodniczącym NSZZ „Solidarność” Lechu Wałęsie. Uczestnik Okrągłego Stołu w zespole ds. pluralizmu związkowego. W III RP poseł na Sejm w I, II, III kadencji.

Władysław Frasyniuk - w czasie PRL działacz opozycji demokratycznej, współzałożyciel NSZZ „Solidarność”. W latach 1981-1982 kierował niejawnym Regionalnym Komitetem Strajkowym Dolny Śląsk. Uczestnik obrad Okrągłego Stołu. Na początku lat 90. zaangażował się w działalność samorządową, następnie w latach 1999-2001 poseł na Sejm RP.

Maja Komorowska - aktorka teatralna i filmowa, od 1972 występująca w Teatrze Dramatycznym. Zdobywczyni wielu nagród, m. in. dwukrotnie nagrody Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych za pierwszoplanową rolę kobiecą. W latach 1991-2016 profesor Akademii Teatralnej w Warszawie.

Małgorzata Szejnert - reportażystka i pisarka. Wieloletnia szefowa działu reportażu „Gazety Wyborczej”. Książka *Czarny ogród* przyniosła jej Nagrodę Mediów Publicznych COGITO. Laureтка Nagrody Literackiej Gdynia 2010 za twórczość wymykającą się wszelkim klasyfikacjom. W 2018 roku wydała książkę *Wyspa Węży*.

Olga Tokarczuk - pisarka, autorka m. in. książek *Podróż ludzi Księgi*, *Prawiek i inne czasy* (1996; Paszport „Polityki” 1996, Nagroda Fundacji im. Kościelskich 1997), *Bieguni* (2007; Nagroda Literacka Nike 2008, Międzynarodowa Nagroda Bookera 2018), *Księgi Jakubowe* (2014; Nagroda Literacka Nike 2015).

Józef Hen - pisarz, publicysta, dramaturg, reportażysta, scenarzysta filmowy. Zadebiutował już w 1947 roku. Pisał reportaże, opowiadania, powieści. Był autorem scenariuszy filmowych, m. in. do *Prawa i pięści*. Współpracował z paryską „Kulturą”. Jego ogromna twórczość była tłumaczona na wiele języków europejskich.

Jerzy Trela - aktor teatralny, i filmowy. W 1969-1971 występował w Teatrze Rozmaitości w Krakowie, następnie do 2014 roku w Narodowym Starym Teatrze. Obecnie występuje w Teatrze STU. Jest wykładowcą PWST w Krakowie.

Bożena Stachura - aktorka teatralna i filmowa. Występuje w Teatrze Narodowym w Warszawie, gościnnie w Teatrze Kamienia i Och-Teatrze. Zagrała rolę Beaty w filmie *Jak pies z kotem* w reżyserii Janusza Kondratiuka (2018).

Ewa Lipska - poetka i felietonistka. Debiutowała w 1964 publikacjami w „Życiu Literackim” i „Dzienniku Polskim”. Wydawane od 1967 zbiory wierszy przyniosły jej liczne nagrody, m. in. nagrodę PEN-Clubu, Nagrodę Miasta Krakowa. W 2017 roku wydała zbiór wierszy *Pamięć Operacyjna*.

Dr Michał Rusinek - literaturoznawca, tłumacz, pisarz. Przez 6 lat pełnił funkcję sekretarza Wisławy Szymborskiej. Adiunkt w Katedrze Teorii Literatury na Wydziale Polonistyki UJ. Kieruje fundacją opiekującą się spuścizną Wisławy Szymborskiej.

Magdalena Smalara - aktorka teatralna i filmowa. Od 2002 roku występuje w Teatrze Polskim w Warszawie. Twórczyni widowiska *Wszędzie jest wyspa TU*, zbudowanego z wierszy Wisławy Szymborskiej.

Dr Konrad Szolajski - reżyser i scenarzysta filmowy. W latach 1993-94 prowadził zajęcia z reżyserii filmowej w Katedrze Kultury Polskiej UW.

Zbigniew Bujak - działacz społeczny, polityk i nauczyciel akademicki. Od 1980 roku był zaangażowany w działalność opozycji demokratycznej, współzakładał NSZZ „Solidarność” w Zakładach Ursus. Uczestniczył w obradach Okrągłego Stołu. Przez dwie kadencje był posłem RP.

Grzegorz Gauden - dziennikarz prasowy i radiowy. Na początku lat 80. działał w „Solidarności”. Związał się zawodowo z mediami, w latach 2004-2006 redaktor naczelny „Rzeczpospolitej”.

Prof. Mirosław Kofta - psycholog, pracownik naukowy Wydziału Psychologii Uniwersytetu Warszawskiego i Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej, członek Rady Naukowej Instytutu Psychologii PAN. Autor ponad stu artykułów naukowych. Jest jednym z rozmówców w książce *Psychologia Okrągłego Stołu*.

Łudwik Wiśniewski OP - dominikanin. Do zakonu wstąpił w 1952 roku, w 1961 roku przyjął święcenia kapłańskie. Przez wiele lat posługiwał jako duszpasterz akademicki: najpierw w Gdańsku, następnie w Lublinie i we Wrocławiu. W prowadzonych grupach tworzył przestrzeń wolności. Dziś w swoich artykułach i wypowiedziach odważnie komentuje sytuację Polski i polskiego Kościoła. W 2018 roku ukazała się jego książka *Nigdy nie układaj się ze złem. Pięćdziesiąt lat zmagania o Kościół i Polskę*.

- Na wszystkie spotkania obowiązują bezpłatne wejściówki, które są dostępne w Instytucie Kultury Spotkania i Dialogu (ul. Planty 7).
- Więcej informacji na www.jankarski.org.pl/festiwal

FESTIWAL CZYTELNICZY LITERATURY FAKTU I POEZJI

„Dialog przeciw nienawiści”

KIELCE, MARZEC 2019

„Przebudź się - jesteś wolny,
choćbyś jak w ziemi duch
szedł dołem dookoły,
przebudź się, jesteś wolny,
zbudź tylko słuch”.

Krzysztof Kamil Baczyński

Instytut Kultury Spotkania i Dialogu
zaprasza na festiwal.

Organizator:

Stowarzyszenie
im. Jana Karskiego

INSTYTUT KULTURY
SPOTKANIA I DIALOGU
Kielce, ul. Planty 7

Projekt współfinansowany przez:

Osoby prywatne:
członkowie
i sympatycy
Stowarzyszenia
im. Jana Karskiego

charaktery

4 marca, godz. 18.00 Spotkanie z Adamem Michnikiem

„Okrągły Stół – spojrzenie po 30 latach. Czy dialogować warto, czy dialogować się opłaca?” Nasz gość w 2001 roku mówił: „Gdy po śmierci pójdę na Sąd Ostateczny, święty Piotr spyta mnie: – Co dobrego, synu, zrobiłeś? A ja odpowiem: – Mojego synka Antosia i Okrągły Stół”. Jak dziś patrzy na wydarzenia sprzed 30 lat?

5 marca, godz. 18.00 „Psychologia Okrągłego Stołu”

Premiera książki pod tym samym tytułem. Czy doświadczenia Okrągłego Stołu nauczyły nas czegoś, co może być ważne dla rozwiązywania przyszłych konfliktów, uważanych przez specjalistów za nierozwiązywalne? Prof. Adam Leszczyński, redaktor „Krytyki Politycznej” poprowadzi rozmowę z dwoma uczestnikami utrwalonych w książce dyskusji: prof. Januszem Grzelakiem i prof. Januszem Reykowskim.

6 marca, godz. 18.00 „Jacek Kuroń i polityka przeciw nienawiści”

Jacka Kuronia nie ma z nami już prawie 15 lat, na próżno jednak szukać wśród współczesnych polityków kogoś, kto w równym stopniu łączyłby w sobie barwność i pewną ekstrawagancję z niezwykłą szlachetnością w poszukiwaniu prawdy i działania dla dobra bliźniego. Do rozmowy zaprosiliśmy Annę Bikont, współautorkę jego biografii, Paulę Sawicką i Andrzeja Kuronia, brata Jacka.

7 marca, godz. 18.00 „Zgniły kompromis czy sukces drogi dialogu – sensy i nonsensy interpretacji Okrągłego Stołu”

Ocena wydarzenia, które przeszło do historii jako „Okrągły Stół”, dzieli dziś Polaków. Chcemy się przyjrzeć różnym jego interpretacjom z uczestnikami tych negocjacji: Grażyną Staniszewską, Henrykiem Wujcem i Władysławem Frasyniukiem.

8 marca, godz. 18.00 „Przebudź się, jesteś wolny: poezja wolności, wolność poezji”

Przestrzenia wolności, nawet w czasach reżimów, była zawsze poezja. Poprosiliśmy Maję Komorowską, wybitną aktorkę teatralną i filmową, by wybrała i przedstawiła wiersze, których wspólnym tematem będzie właśnie wolność, o której Zbigniew Herbert mówił, że alternatywą dla niej jest trwożliwe bezpieczeństwo.

9 marca, godz. 18.00 „Zło jest złem, nienawiść jest złem, miłość jest obowiązkiem”

Rok 2019, stulecie urodzin Marka Edelmana, ogłoszono jego rokiem: ale tylko w Łodzi i w Warszawie. Dlatego, by przypomnieć ostatniego przywódcę powstania w getcie warszawskim i człowieka, który zawsze niezwykle wnikliwie oceniał otaczającą go rzeczywistość, zaprosiliśmy do rozmowy Paulę Sawicką, autorkę książki przygotowanej wraz z Doktorem: *I była miłość w getcie*.

10 marca, godz. 18.00 „O naprawianiu świata”

Olga Tokarczuk w rozmowie z Janiną Koźbiel mówiła, że jej książki są o wybrakowaniu świata, który dopiero oczekuje na naprawę. Znaną pisarkę, która w 2018 roku została laureatką prestiżowej Międzynarodowej Nagrody Bookera za powieść *Bieguni*, zaprosiliśmy do rozmowy o tym procesie.

11 marca, godz. 18.00 „Wyspa węży – wojna polsko-polska”

Porządkując stare listy, Małgorzata Szejnert trafiła na rodzinną tajemnicę: jej wuj Ignacy Raczkowski spędził wojnę w obozie odosobnienia dla polskich oficerów, prowadzonym przez polskie władze wojskowe. Co taki odbiegający od oficjalnej historiografii kłopotliwy epizod II wojny światowej znaczy dla autorki? Co mówi o nas, Polakach i naszej pamięci?

12 marca, godz. 18.00 Józef Hen, „On – deprawator”

Kolejne części diariusza Józefa Hena cieszą się nieślabnącym uznaniem czytelników. W 2018 roku ukazał się jej nowy tom, zatytułowany *Ja, deprawator*, natomiast w lutym ukażą się wznowienia *Oka Dajana* i *Pingpongisty*. Rozmowie z pilnym obserwatorem kultury i polityki towarzyszyć będzie czytanie fragmentów jego książek w wykonaniu wybitnych aktorów: Jerzego Trela oraz Bożeny Stachury.

13 marca, godz. 18.00 Ewa Lipska, „Pamięć operacyjna”

„Nadchodzi awaria świata. Ale jeszcze drzemie rozleniwiona w zaroślach” – pisze Ewa Lipska w jednym z wierszy z wydanego w 2017 roku tomiku *Pamięć operacyjna*, który jest przyczynkiem do festiwalowego spotkania z autorką. Co takiego dzieje się z naszym światem, co budzi zaniepokojenie poetów, którzy często są sejsmografami mających nadejść wstrząsów?

14 marca, godz. 18.00 „Mowa (bez) nienawiści i Wisława Szymborska”

Poprosiliśmy Michała Rusinka, wieloletniego sekretarza poetki, autora tekstu *Mowa (bez) nienawiści*, który został opublikowany na łamach magazynu „Charaktery”, o szersze przedstawienie tego, jak ona patrzyła na nienawiść, która „sama rodzi przyczyny, które ją budzą do życia”, a „jeśli zasypia, to nigdy snem wiecznym”. Wieczór dopełni opierający się na poezji Szymborskiej monodram w wykonaniu Magdaleny Smalary, aktorki Teatru Polskiego w Warszawie.

17 marca, godz. 18.00 „Dobra zmiana”

Projekcja filmu *Dobra zmiana* i spotkanie z jego reżyserem, Konradem Szotańskim. Czy spojrzenie w przygotowane przez Szotańskiego lustro pozwoli nam zachować nadzieję znalezienia sposobu na zgodne życie w naszym kraju ludzi o różnych poglądach?

18 marca, godz. 18.00 „Porozumienia społeczne jako fenomen europejskiej kultury”

Zbigniew Bujak, działacz opozycji demokratycznej w czasach PRL-u, będzie mówił o tym, czy polski model rozwiązywania poważnych problemów społecznych bez przemocy ma walor unikalności, i czy może być propozycją dla dzisiejszego, pogrążonego w rozmaitych kryzysach świata.

19 marca, godz. 18.00 „O pogromie we Lwowie w 1918 r.”

To, co wydarzyło się we Lwowie 22 listopada 1918 roku, a więc na progu Niepodległości, rozbija żyjący w nas mit Lwowa jako wielokulturowego miasta, gdzie mieszkańcy wypracowali swoisty model pokojowej koegzystencji różnych grup. Grzegorz Gauden opowie o drodze, która doprowadziła do powstania jego książki o tym wydarzeniu.

20 marca, godz. 18.00 „Myślenie spiskowe – jak wpływa na nasze życie polityczne?”

Jak sprawić, by w skomplikowanym i często nieprzewidywalnym świecie poczuć się znów pewnie i bezpiecznie? Przyjąć teorię spiskową: to, co było niejasne i trudne do wytłumaczenia, nagle stanie się oczywiste. Szukając odpowiedzi na pytania, jak popularna staje się taka strategia oraz jak przekłada się to na nasze życie społeczne i polityczne, zaprosiliśmy do rozmowy wybitnego psychologa, prof. Mirosława Koftę.

21 marca, godz. 18.00 „Nigdy nie układaj się ze złem” Ludwik Wiśniewski OP

„Trzeba skończyć z nienawiścią, trzeba skończyć z nienawistnym językiem, trzeba skończyć z pogardą, trzeba skończyć z bezpodstawnym oskarżaniem innych”, mówił nasz gość podczas pogrzebu Pawła Adamowicza. Czy w dzisiejszym świecie można skutecznie działać, nie wchodząc w układ ze złem?